

НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ ПРОВІДНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

A Проаналізовано стратегії позиціонування провідних університетів Великобританії в міжнародному інформаційному просторі за глобальним індикатором «наукові досягнення» з показниками – кількість лауреатів міжнародних премій; загальна цитованість наукових публікацій / Індекс цитування на одного співпрацівника викладацького складу / Середньорічна кількість наукових статей у розрахунку на одного члена професорсько-викладацького складу. Провідні університети обрані за світовими рейтингами QS World University Rankings, The Academic Ranking of World Universities, THE World University Rankings. На основі проведеного аналізу результатів рейтингу світових холдингів, до провідних університетів автор відносить Оксфордський, Кембриджський, Единбурзький, Манчестерський і Брістольський університети.

Ключові слова: стратегія; провідний; університет; наукові досягнення; індикатор; показник; науковці; лауреат

S *Shcherbak Iryna. Scientific achievements of the leading UK universities in the international information space.*

The article analyzes the strategies for positioning of leading United Kingdom universities in the international information space with a global indicator «scientific achievements» with indicators – the number of laureates of international awards; total citation of scientific publications / Citation index per faculty member / Average annual number of scientific articles per faculty member. Leading universities are selected according to the world rankings QS World University Rankings, The Academic Ranking of World Universities, THE World University Rankings, based on the analysis of the results of the ranking of world holdings. The author lists Oxford, Cambridge, Edinburgh, Manchester and Bristol universities among the leading universities. In the scientific intelligence, the researcher identified the specific directions of the promotion of this indicator, which are inherent in these institutions of higher education. The leaders among British universities by the number of publications in scientific journals with a high citation index are named. It was found that all universities actively support and help in conducting research, for which they constantly conduct talks, conferences, remote or online consultations. In the article, the scientist highlights the main methods of positioning leading United Kingdom universities such as: storytelling, explanation, conversations, demonstrations, used on official websites, in social networks and the media, presentations, are widely used for public speaking, and on the official websites of universities, in social networks, in advertisements of higher educational institutions and the information and reference method. Based on the analysis, it was found that all leading universities use the method of concentration on the characteristics of the university.

Key words: strategy; leading; university; scientific achievements; indicator; index; scientists; laureate

Щербак Ірина Володимирівна, кандидатка педагогічних наук, викладачка кафедри інформатики, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, Україна

Shcherbak Iryna, PhD of Pedagogical Sciences, lecturer at the Department of Informatics, Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy» of Kharkiv Regional Council, Ukraine

E-mail: irinasherbak19920626@gamil.com

Актуальність проблеми. Порівняльний аналіз провідних університетів Великобританії в міжнародному інформаційному просторі за глобальним індикатором «наукові досягнення» дасть змогу виявити ефективність стратегій, методів позиціонування та застосування їх у вітчизняній практиці для підвищення якості освіти.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Проблемам британської освіти присвячені праці таких науковців: Й. Аль-Юсеф, С. Болсман, П. Волкер, Д. Гілард, Дж. Девіс, П. Кілінглі, Г. Келлер, С. Ломер, Дж. Пітмен, Р. Рудзкі. Дослідженню питань стратегій позиціонування закладів вищої освіти, зокрема стратегічним перспективам присвячені праці Б. Братаніч, Т. Примак, П. Темпорал, А. Харківської та ін. Проблема формування теорії стратегічного управління приділяли увагу такі науковці: Д. Аакер, І. Ансофф, В. Білошапка, Дж. Брайсон, Г. Брукс, К. Боумен, П. Дженстер,

В. Загорулька, Г. Загорій, І. Ігнат'єва, Р. Каплан, Б. Карлоф, Ф. Котлер, Г. Мінцберг, А. Наливайко, Д. Нортон, Н. Олів'є, В. Пастухова, В. Пономаренко, С. Подреза, М. Портер, А. Стрікленд, О. Таран, Г. Томас, Д. Хассі, Г. Хемел, В. Шелкунов та ін.

Мета статті: визначити провідні університети Великобританії за світовими рейтингами; проаналізувати та порівняти стратегії позиціонування провідних університетів Великобританії в міжнародному інформаційному просторі за глобальним індикатором «наукові досягнення»; визначити основні методи та форми стратегій позиціонування, їхні сильні та слабкі сторони.

Викладення основного матеріалу. Великобританія – це країна високоякісних послуг у сфері вищої освіти, відмінних умов для проведення наукових досліджень і культури, що промує інтелектуалізм й академічну свободу. Стандар-

ти надання освітніх послуг, організація навчального процесу та підходи до викладання у вищій школі Великобританії значно відрізняється від традиційних загальноєвропейських. У тому числі багатогранною є промоція вищої освіти Великобританії [15, с. 15].

Одним із головних факторів просування університетів у міжнародному інформаційному просторі є правильно обрана стратегія. За А. Харківською, «вироблення стратегії – це, по-перше, розуміння місії, прогностичних напрямів і цілей майбутнього розвитку вищого навчального закладу; по-друге, впровадження для досягнення цих цілей сучасних технологій, методик, методів, форм і засобів управління, що забезпечують певну збалансованість шляхів його розвитку та задоволення ринкових потреб споживачів» [16].

У попередніх публікаціях нами було визначено поняття глобального індикатору «наукові досягнення» за такими показниками: кількість лауреатів міжнародних премій; загальна цитованість наукових публікацій / Індекс цитування на одного співпрацівника викладацького складу / Середньорічна кількість наукових статей у розрахунку на одного члена професорсько-викладацького складу [17]. Проаналізуємо стратегії позиціонування провідних університетів за цим глобальним індикатором.

Оксфордський університет позиціонується як найбільший дослідницький центр Великобританії, адже наукові звіти у провідних виданнях світу є на першому місці за кількістю серед інших ЗВО Великобританії, а також має найбільшу численність дослідницьких патентів. Оксфорд співпрацює з понад 100 компаніями, до речі, протягом 2019 року майже 1500 відомих світових компаній плідно співпрацювали з науковими школами Оксфорду [6].

На офіційному сайті Оксфорду можна знайти посилання «Підтримка досліджень. Підтримка досліджень світового рівня» [6], де широко рекламується привілеї співробітництва студентів, викладачів і науковців із міжнародними асоціаціями, яке задовольняє взаємну зацікавленість, це й можливість обміну досвідом, і фінансова підтримка досліджень тощо.

Завдяки віртуальним екскурсіям по Оксфорду [14], можна побачити на стендах коледжів рекламну інформацію стосовно наукової діяльності IARU – спілки 11 провідних дослідницьких університетів світу: ANU, ETH Zurich, Національний університет Сінгапуру, Пекінський університет, Каліфорнійський університет – Берклі, Кембриджський університет, Університет Копенгагена, Університет Кейптауна, Університет Оксфорда, Токіо та Єльський університет, які мають спільне бачення та бажання виховувати в своїх стінах майбутніх лідерів.

У рамках роботи IARU розроблена флагманська літня програма для здобувачів вищої освіти, що рекомендує всім бажаючим цих 11 закладів освіти пройти посилені науково-дослідні літні курси.

В Оксфорді позиціонування міжнародних наукових програм відбувається навіть через транспортні засоби, на яких розміщена реклама «міжнародного університету без стін» [12], що був створений ще 20 років тому в університетах Окс-

форду, Болоньї та Лейдена як європейський консорціум. На разі цей консорціум включає в себе 10 провідних європейських університетів, де молоді науковці та лідери мають змогу обмінюватись досвідом, вирішувати спільні проблеми, залучаючи до участі у своїх конференціях, літніх школах і колоквиумах політиків, представників культури та бізнесу.

PR-менеджери позиціонують наукову діяльність дослідників і викладачів ЗВО через популяризацію співпраці з усесвітньо відомою організацією LERU [2]. Вона включає в себе 23 провідних університети, що мають спільну мету стосовно високоякісної освіти в умовах високої конкуренції міжнародних досліджень. Ліга європейських дослідницьких університетів проводить дослідження з різних галузей, а запрошення до участі в них розсилаються на електронну пошту всіх підписників Оксфордського університету.

Вагомим внеском у стратегію позиціонування є кількість лауреатів міжнародних премій, відомчих нагород та індекс цитування на одного співпрацівника викладацького складу, або середньорічна кількість наукових статей у розрахунку на одного члена професорсько-викладацького складу. Інформацію про це можна знайти в міжнародних рейтингах THE, QS, ARWU.

Оксфорд є лідером із отримання міжнародних премій: 52 науковим діячам присуджено Нобелівську премію, 9 науковців отримали премію Бальцана, 7 – премію Рольфа Шоку, 2 – Абелівську премію, а трьом видатним науковцям присвоєно медаль Філдса.

На позиціонування діяльності Оксфордського університету позитивно впливають високі показники світових рейтингів, а саме: показник загальної цитованості наукових публікацій – 99,7 за рейтингом THE; індекс цитування на одного співробітника викладацького складу – 83 згідно зі світовим рейтингом QS; показник середньорічної кількості наукових статей у розрахунку на одного члена професорсько-викладацького складу за версією ARWU становить 47,2.

Далі зробимо аналіз наукової діяльності Кембриджського університету, він теж є членом Міжнародного альянсу наукових університетів, Ліги європейських дослідницьких університетів і членом наукового об'єднання «Рассел», на яке припадає майже 2/3 усіх грантів та левова частина державного фінансування. Отже, Кембридж має змогу позиціонувати себе в міжнародний інформаційний простір як провідний науково-дослідний університет.

У Кембриджі працює програма «Ініціативи стратегічних досліджень та мереж» [10], до участі в якій закликає рекламна інформація, оприлюднена на офіційному сайті Кембриджу. Із цією метою в університеті створено Бюро дослідницької стратегії (RSO), діяльність якого широко рекламується в соціальних мережах. Офіс із дослідницької стратегії знаходиться в тісному контакті з Відділом дослідницьких операцій [5] та Управлінням стратегічних партнерств [8].

Стимулювання здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників до наукової діяльності відбувається за рахунок грантів інституційного спонсорства для стратегічної підтримки досліджень за обраною галуззю.

Новини про дослідницькі досягнення провідних науковців університету постійно публікуються в Кембриджській газеті «Cambridge Writing» і в наукових журналах «Cambridge Writing», «British Journal of Science», «Science News». Наприклад, на думку вчених, є надзвичайно актуальною проблема ожиріння людства. Отже, ген ожиріння, що відповідає за підвищене почуття голоду при зниженні метаболізму, який був відкритий науковцями Кембриджу у 2013 році, безумовно, заслуговує на увагу. 2014 рік для дослідників Кембриджського університету виявився дуже плідним: науковці коледжу Св. Джона змогли відкрити третій стан свідомості людини – дісанестезію. У такому стані людина не відчуває болю, хоча знаходиться у повній свідомості. Введення в цей стан може стати проривом у медицині; також суттєвим вкладом у розвиток медицини було відкриття гену, який відповідає за відчуття болю. Це відкриття дасть змогу винайти нові анальгетики, які будуть в змозі вгамувати біль навіть на тиждень; ще в цьому році дослідники змогли створити магнітне поле з індукцією 17,6 Тл, що стало світовим рекордом, адже перевищило індукцію звичайного магніту майже в 100 разів [13].

Отже, можна констатувати той факт, що Кембриджський університет є беззаперечним лідером за кількістю лауреатів міжнародних премій, які отримали науковці під час роботи, навчання чи проведення дослідження в університеті. Заклад налічує 130 Нобелівських лауреатів.

За результатом світового рейтингу THE загальна цитованість наукових публікацій Кембриджу становить 97,5; згідно з рейтингом QS індекс цитування на одного співробітника викладацького складу – 77,2; результати рейтингу ARWU дають показник середньорічної кількості наукових статей із розрахунку на одного члена професорсько-викладацького складу – 59,1. Такі високі показники світових рейтингів, безумовно, дають підставу вважати Кембридж провідним науково-дослідницьким закладом і сприяють позиціонуванню роботи університету у МІП.

Лозунгом Единбурзького університету щодо наукової діяльності є: «Ми будемо виховувати людей, які стануть Нобелівськими й еквівалентними лауреатами майбутнього» [9].

На офіційному сайті закладу розміщені відомості стосовно пропагування наукових досліджень «Спектр дослідницьких можливостей». Результати 2014 року Research Excellence Framework (REF2014) показали, що 83 % нашої дослідницької діяльності відноситься до вищих категорій, що класифікуються як «провідні в світі» або «кращі на міжнародному рівні» [4].

PR-менеджери Единбурзького університету працюють над стратегією позиціонування за глобальним індикатором «наукові досягнення» за такими напрямками: рекламна компанія, позиціонування науково-дослідницької діяльності та демонстрація іміджу Единбургу як науково-дослідної установи.

За першим напрямком Единбург активно рекламує винаходи вчених, що мають глобальне значення та міжнародний вплив (створення першої генно-інженерної вакцини

проти гепатиту В; вирощення вівці, клонованої з соматичної клітини дорослої людини; запуск першого автоматизованого промислового робота тощо) [3].

За напрямом позиціонування науково-дослідницької діяльності популяризується інформація щодо рейтингу вищих навчальних закладів Times з вищої освіти, згідно з до Рамковою програмою досліджень (REF) 2014 року уряду Великобританії, в якому Единбурзький університет посідає четверте місце [там само].

Що стосується третього напрямку, то Единбург позиціонує свою співпрацю зі світовими компаніями «Нашими партнерами є установи світового рівня, такі як Каліфорнійський технологічний інститут, університети Пенсільванії, Мельбурн і Торонто, ETH Zurich, Гейдельберзький університет у Німеччині та університети Копенгагена і Амстердама» [там само].

Единбурзький університет по праву вважають двигуном сучасної науки, через це його називають у числі найсильніших у Європі дослідних центрів. Головними напрямками досліджень університету є інформаційні системи, лінгвістика та біологічні науки, про що свідчить індекс цитувань. Але, на жаль, Нобелівських лауреатів заклад поки що не має, хоча є випускники, які вже після навчання отримали Нобелівські премії.

Згідно з результатами світового рейтингу THE Единбурзький університет має показник загальної цитованості наукових публікацій 97; за рейтингом QS індекс цитування на одного співробітника викладацького складу становить 57,2; відповідно до результатів ARWU показник середньорічної кількості наукових статей у розрахунку на одного члена професорсько-викладацького складу дорівнює 29. Ці досить високі показники доводять, що Единбурзький університет є одним із провідних університетів Великобританії.

Ще одним із провідних університетів Великобританії вважається Манчестерський університет.

Аналіз стратегії позиціонування за індикатором «наукові досягнення» показав, що Манчестер має 25 Нобелівських лауреатів серед своїх працівників. Також, досить вагомою є нагорода Європейської Комісії за успішність досліджень, яку ЗВО отримав у 2011 році за вагомих внесок у підтримку розвитку кар'єри дослідників на основі прийняття університетом принципів Конкордату [7].

Стратегія позиціонування досліджень базується на популяризації у міжнародний інформаційний простір наукових відкриттів університету, зокрема: у 2011 році були відкриті нові властивості графена, що дали можливість збільшити швидкість інтернет-з'єднань, це відкриття зробили Нобелівські лауреати Манчестерського університету професори Новосолов і Гейм; також в університеті виявили, що оксид графену здатний знищувати ракові клітини; науковцями Манчестера було доведено, що постійні сонячні ванни вповільнюють розвиток ожиріння та діабету; дослідниками закладу освіти була виявлена бактерія, яка харчується радіоактивними відходами та багато інших винаходів.

PR-менеджери університету розгорнули широку рек-

ламну кампанію у засобах масової інформації щодо створення Інституту глобального розвитку і нової академії для підготовки фахівців із атомної енергії наступного покоління та відкриттю нової споруди для досліджень хворих на онкологію.

Манчестерський університет також є членом елітної асоціації дослідницьких університетів «Рассел». За даними світового рейтингу THE загальна цитованість наукових публікацій університету становить 84,3; 51,2 складає індекс цитування на одного співробітника викладацького складу за результатами QS; середньорічна кількість наукових статей у розрахунку на одного члена професорсько-викладацького складу за результатами рейтингу ARWU – 28,8. Такі результати світових рейтингів Манчестерського університету, безсумнівно, позитивно впливають на позиціонування його наукової діяльності.

Стратегія позиціонування Брістольського університету за показниками глобального індикатору «наукові досягнення» не є характерною. Адже відомі дослідники закладу популяризуються як найкращі викладачі, що дає можливість здобувачам отримати освіту найвищої якості, або провести дослідження під керівництвом високоякісних фахівців. Таку інформацію можна знайти на сторінці «Академік-експерт» офіційного сайту університету [1].

Вице-канцлер UWE Брістоль Стів Вест у своєму інтерв'ю на офіційному каналі YouTube [11] наголосив: «Дослідження UWE Bristol принесли реальну користь економіці й суспільству, а також збільшили академічні знання. Провідні світові дослідження виростили більш ніж на 170%».

Цікавим також є позиціонування наукових досягнень у МІП за допомогою онлайн-опитувань молодих науковців. Результати цих опитувань висвітлюються в соціальних мережах, на офіційному сайті університету, а головне, обов'язково беруться до уваги при розробленні подальших планів наукової діяльності ЗВО.

Для зацікавлення молодих науковців і відомих світових дослідників PR-менеджери використовують імена фахівців, які працювали чи працюють в університеті, які є стипендіатами різних премій. Таку інформацію розміщують на сайтах університету та коледжів. Наприклад: Сер Вільям Рамсей Нобелівську премію отримав у 1904 р. за відкриття інертних газоподібних елементів у повітрі та визначення їхнього місця в періодичній системі; Пол Дірак – Нобелівська премія з фізики 1933 р. за відкриття нових продуктивних форм атомної теорії; Сесіл Френк Пауелл – Нобелівська премія з фізики 1950 р. за його розробку фотографічного методу вивчення ядерних процесів і його відкриття мезонів; Сер Вінстон Черчилль – Нобелівська премія з літератури 1953 р. за майстерність в історичному і біографічному описі, а також за блискучу ораторську промову на захист піднесених людських цінностей; Дороті Ходжкін – Нобелівська премія з хімії 1964 р. за її визначення рентгеновськими методами структур важливих біохімічних речовин; Ганс Альбрехт Бете – Нобелівська премія з фізики 1967 р. за його внесок у теорію ядерних реакцій; Сер Пол Медсестра – Нобелівська премія з фізіології і медицини 2001 р. (1/3 частини) за

відкриття ключових регуляторів клітинного циклу та інші лауреати.

За результатами світового рейтингу THE Брістольський університет має показник загальної цитованості наукових публікацій 94,7; дані QS показують індекс цитування на одного співробітника викладацького складу 63,8; а середньорічна кількість наукових статей у розрахунку на одного члена професорсько-викладацького складу за рейтингом ARWU становить 31,5. Ці показники є досить високими, що позитивно впливають на позиціонування наукової діяльності закладу вищої освіти.

Висновки з даного дослідження. Отже, проаналізувавши стратегії позиціонування провідних університетів Великобританії у МІП за глобальним індикатором «наукові досягнення», нами виявлено, що всі університети активно підтримують і допомагають провадити дослідження, для чого постійно проводять бесіди, конференції, дистанційні або онлайн-консультації.

В Оксфордському університеті навіть функціонує глобальна літня програма, діяльність якої спрямована на введення до низки наукових і науково-дослідних завдань XXI століття. Програма залучає до участі студентів зацікавлених у вирішенні питань зміни клімату, збереження та урбанізації.

До основних методів позиціонування університетів можна віднести й такі: розповіді, пояснення, бесіди, та презентації, що широко використовуються для публічних виступів, та на офіційних сайтах університетів, у соціальних мережах, у рекламі ЗВО.

Ще одним із найпоширеніших методів серед університетів є демонстрування, яке застосовують на офіційних сайтах, у соціальних мережах та засобах масової інформації. Зокрема фахівці Кембриджського та Единбурзького університетів знімають відеоролики, в яких висвітлюють наукові досягнення університету.

Також усі ЗВО використовують інформаційно-довідковий метод. Для прикладу на стендах Оксфордського університету розміщена рекламна інформація щодо здійснення наукової діяльності IARU в межах університету.

Кожен із провідних університетів Великобританії має власний вебсайт, що обов'язково містить розділ «Дослідження університету».

Беззаперечними лідерами серед Британських університетів за кількістю публікацій у наукових виданнях із високим індексом цитування є Оксфорд та Кембридж, наступні сходинки займають Единбурзький, Манчестерський, Брістольський університети.

Усі провідні університети застосовують метод концентрації на особливостях ЗВО. Наприклад, Оксфордський університет вважається найбільшим дослідницьким центром у Великобританії, він постійно співпрацює з понад 1500 світовими організаціями та отримав найбільшу кількість дослідницьких патентів країни. Кембриджський університет є членом Міжнародного альянсу наукових університетів, Ліги європейських дослідницьких університетів, співпрацює з багатьма науковими організаціями. Единбурзький

університет тісно співпрацює з Каліфорнійським технологічним інститутом, Федеральною вищою технічною школою Цюріха та іншими закордонними університетами. Нагорода Європейської Комісії за успішність в області досліджень є дуже вагомою для Манчестерського університету, якою ЗВО надзвичайно пишається.

На базі Кембриджського університету створено відділ дослідницьких операцій, діяльність якого спрямована на модернізацію дослідницького ландшафту згідно з вимогами партнерів, промислових спонсорів і для зміцнення позиції Кембриджа як провідної науково-дослідної установи.

Перспективи подальших розвідок. Можемо сказати, що стратегії позиціонування провідних університетів у міжнародному інформаційному просторі за глобальними індикаторами «наукові досягнення» професійно розроблені та постійно вдосконалюються. У подальшому дослідження цієї теми проведемо аналіз стратегій позиціонування провідних університетів за наступними глобальними індикаторами. Маємо надію, що, враховуючи досвід цих ЗВО, наші вітчизняні університети, в недалекому майбутньому теж зможуть конкурувати з ними у світових рейтингах.

Список використаних джерел

1. Expert academics. URL: <https://www1.uwe.ac.uk/about/ourstory/learningandteaching/expertacademics.aspx> (дата звернення: 07.12.2019).
2. League of European Research Universities. URL: <https://www.leru.org/> (дата звернення: 05.12.2019).
3. Learn from the best. URL: <https://www.ed.ac.uk/studying/undergraduate/edinburgh/research> (дата звернення: 06.12.2019).
4. Research Excellence Framework (REF) 2014. URL: <https://www.ed.ac.uk/research/assessment/ref> (дата звернення: 05.12.2019).
5. Research Operations Office. URL: <https://www.research-operations.admin.cam.ac.uk/> (дата звернення: 05.12.2019).
6. Research Support. URL: <https://researchsupport.admin.ox.ac.uk/funding/donations> (дата звернення: 05.12.2019).
7. Researcher development. URL: <https://www.manchester.ac.uk/research/researcher-development> (дата звернення: 06.12.2019).
8. Strategic Partnerships Office. URL: <http://www.strategic-partnerships.admin.cam.ac.uk/> (дата звернення: 05.12.2019).
9. Strategic plan 2016. Leadership in research. URL: <https://www.ed.ac.uk/governance-strategic-planning/strategic-planning/strategic-plan/strategic-objectives/leadership-in-research> (дата звернення: 05.12.2019).
10. Strategic Research Initiatives & Networks. URL: <https://www.cam.ac.uk/research/research-at-cambridge/strategic-research-initiatives-networks> (дата звернення: 05.12.2019).
11. The Centre for Appearance Research at UWE Bristol by Professor Steve West. Youtube. URL: <https://www.youtube.com/user/BristolUWE> (дата звернення: 07.12.2019).
12. The europaeum. A network of leading European universities. URL: <https://europaeum.org/> (дата звернення: 05.12.2019).
13. University of Cambridge. URL: https://www.unipage.net/en/university_of_cambridge (дата звернення: 05.12.2019).
14. Virtual tours. College virtual tours. URL: [https://www.ox.ac.uk/admissions/](https://www.ox.ac.uk/admissions/undergraduate/colleges/college-virtual-tours?wssl=1)

[undergraduate/colleges/college-virtual-tours?wssl=1](https://www.ox.ac.uk/admissions/undergraduate/colleges/college-virtual-tours?wssl=1) (дата звернення: 05.12.2019).

15. Богородецька О. Досвід Великобританії у сфері промоції вищої освіти [UK experience in promoting higher education]. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2018. № 3 (23). С. 14–24.
16. Харківська А. А. Стратегічне управління системою науково-методичної роботи ВНЗ. 2017. URL: <http://repo.uipa.edu.ua/jspui/handle/123456789/5613> (дата звернення: 08.10.2020).
17. Щербак І. В. Дефініція глобальних індикаторів для аналізу стратегій позиціонування провідних університетів країн Західної Європи. *Механізми сучасного інноваційного розвитку педагогічної науки та освіти* (м. Івано-Франківськ, 16-17 жовт. 2020 р.). Херсон: Вид. дім «Гельветика», 2020. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/ped/46oct2020/23.pdf>.

Reference

1. Expert academics. Retrieved from <https://www1.uwe.ac.uk/about/ourstory/learningandteaching/expertacademics.aspx>.
2. League of European Research Universities. Retrieved from <https://www.leru.org/>.
3. Learn from the best. Retrieved from <https://www.ed.ac.uk/studying/undergraduate/edinburgh/research>.
4. Research Excellence Framework (REF) 2014. Retrieved from <https://www.ed.ac.uk/research/assessment/ref>.
5. Research Operations Office. Retrieved from <https://www.research-operations.admin.cam.ac.uk/>.
6. Research Support. Retrieved from <https://researchsupport.admin.ox.ac.uk/funding/donations>.
7. Researcher development. Retrieved from <https://www.manchester.ac.uk/research/researcher-development>.
8. Strategic Partnerships Office. Retrieved from <http://www.strategic-partnerships.admin.cam.ac.uk/>.
9. Strategic plan 2016. Leadership in research. Retrieved from <https://www.ed.ac.uk/governance-strategic-planning/strategic-planning/strategic-plan/strategic-objectives/leadership-in-research>.
10. Strategic Research Initiatives & Networks. Retrieved from <https://www.cam.ac.uk/research/research-at-cambridge/strategic-research-initiatives-networks>.
11. The Centre for Appearance Research at UWE Bristol by Professor Steve West. Youtube. Retrieved from <https://www.youtube.com/user/BristolUWE>.
12. The europaeum. A network of leading European universities. Retrieved from <https://europaeum.org/>.
13. University of Cambridge. Retrieved from https://www.unipage.net/en/university_of_cambridge.
14. Virtual tours. College virtual tours. Retrieved from <https://www.ox.ac.uk/admissions/undergraduate/colleges/college-virtual-tours?wssl=1>.
15. Bohorodetska, O. (2018). Dosvid Velykobrytanii u sferi promotsii vyshchoi osvity [The experience of the United Kingdom in the field of higher education promotion]. *Knowledge, Education, Law, Management*, 3 (23), 14-24 [in Ukrainian].
16. Kharkivska, A. A. (2017). Stratehichne upravlinnia systemoiu naukovometodychnoi roboty VNZ [Strategic management of the system of scientific and methodological work of universities]. Retrieved from <http://repo.uipa.edu.ua/jspui/handle/123456789/5613> [in Ukrainian].
17. Shcherbak, I. V. (2020). Defnitsiia hlobalnykh indyikatoriv dlia analizu stratehii pozytsionuvannya providnykh universytetiv krain Zakhidnoi Yevropy [Definition of global indicators for the analysis of positioning strategies of leading universities in Western Europe]. *Mekhanizmy suchasnoho innovatsiinoho rozvytku pedahohichnoi nauky ta osvity [Mechanisms of modern innovative development of pedagogical science and education]* (m. Ivano-Frankivsk, 16-17 zhovtnia 2020 r.). Kherson: Vydavnychiy dim «Helvetyka». Retrieved from <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/ped/46oct2020/23.pdf> [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 07.10.2020